

Preparation guide

Editie 202510

Copyright © EXIN Holding B.V. 2025. All rights reserved.
EXIN® is a registered trademark.

No part of this publication may be reproduced, stored, utilized or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, or otherwise, without the prior written permission from EXIN.

Inhoud

1. Overzicht 4
2. Exameneisen 6
3. Begrippenlijst 9
4. Literatuur 10

1. Overzicht

EXIN VFB Functioneel Beheer Specialist (FBS.NL)

Scope

De EXIN VFB Functioneel Beheer Specialist-certificering bevestigt dat de professional betrouwbare, flexibele, schaalbare en innovatieve informatievoorziening in de organisatie kan waarborgen door informatie te verzamelen, te analyseren, problemen te identificeren en op te lossen.

Deze certificering bevat de volgende onderwerpen:

- Rol van functioneel beheer;
- Taken van functioneel beheer;
- Gereedschappen van de functioneel beheerder.

Samenvatting

De certificering EXIN VFB Functioneel Beheer Specialist toetst de kennis en vaardigheden die een functioneel beheerder nodig heeft om een betrouwbare, flexibele, schaalbare en innovatieve informatievoorziening te waarborgen.

De functioneel beheerder heeft diverse taken die per organisatie kunnen verschillen. Het is noodzakelijk dat een functioneel beheerder zich bewust is van de rol die hij of zij heeft in het eigen team en in de organisatie. De certificering heeft een operationele focus en geeft praktische handvatten aan de functioneel beheerder.

Om de informatievoorziening in de organisatie te kunnen waarborgen, is functioneel beheer op de hoogte van bedrijfsprocessen, veranderprocessen, en de eigen taken en verantwoordelijkheden. Daarnaast heeft functioneel beheer kennis van verschillende gereedschappen om informatie te verzamelen, te analyseren, problemen te identificeren en op te lossen. Deze brede kennis wordt ingezet om de dagelijkse werkzaamheden van een functioneel beheerder uit te voeren.

Context

De certificering EXIN VFB Functioneel Beheer Specialist is onderdeel van het certificeringsprogramma EXIN Business Information Management.

Doelgroep

Deze certificering is geschikt voor zowel beginnende als meer ervaren functioneel beheerders, maar is ook geschikt voor iedereen die functioneel beheerder wil worden.

Certificeringseisen

- Met goed gevolg afleggen van het examen EXIN VFB Functioneel Beheer Specialist.
- Geaccrediteerde EXIN VFB Functioneel Beheer Specialist training, inclusief afronding van de praktijkopdrachten.

Examendetails

Examenvorm:	Multiple-choicevragen
Aantal vragen:	30
Cesuur:	67% (20/30 vragen)
Open boek:	Nee
Notities:	Nee
Elektronische hulpmiddelen toegestaan:	Nee
Examenduur:	90 minuten

Op dit examen is het Reglement voor de examens van EXIN van toepassing.

Bloom level

De certificering EXIN VFB Functioneel Beheer Specialist toetst kandidaten op Bloom levels 2 en 3 volgens Bloom's Revised Taxonomy:

- Bloom level 2: Begrijpen – een stap hoger dan onthouden. Op dit niveau begrijpen kandidaten de aangeboden materialen en kunnen ze aangeven hoe ze deze in hun eigen omgeving kunnen toepassen. Met dit type vragen wordt bepaald of de kandidaat in staat is om feiten en ideeën te ordenen, te vergelijken, te interpreteren en correct te beschrijven.
- Bloom level 3: Toepassen – laat zien dat kandidaten in staat zijn om informatie in een andere context te gebruiken dan die waarin deze is geleerd. Dit type vragen onderzoekt of de kandidaat in staat is problemen in nieuwe situaties op te lossen door verworven kennis, feiten, technieken en regels op een andere of nieuwe manier toe te passen. Deze vragen bevatten meestal een korte voorbeeldsituatie.

Training

Contacturen

Het aangeraden aantal contacturen tijdens de training is 35. Dit omvat praktijkopdrachten (1 ECTS), voorbereiding op het examen en korte pauzes. Dit aantal uren is exclusief lunchpauzes, huiswerk en het examen.

Indicatie studielast

112 uur (4 ECTS), afhankelijk van bestaande kennis.

Trainingsorganisatie

Een lijst van geaccrediteerde trainingsorganisaties kunt u vinden op de website van EXIN www.exin.com.

2. Exameneisen

De exameneisen staan vermeld in de examenspecificaties. De volgende tabel bevat de onderwerpen (exameneisen) en de deelonderwerpen (examenspecificaties) van de module.

Exameneisen	Examenspecificaties	Gewicht
1. Rol van functioneel beheer		**26,7%**
	1.1 De basis van functioneel beheer	13,3%
	1.2 De functioneel beheerder in een team	6,7%
	1.3 Functioneel beheer in de organisatie	6,7%
2. Taken van functioneel beheer		**30%**
	2.1 De drie verantwoordelijkheidsgebieden	30%
3. Gereedschappen van de functioneel beheerder		**43,3%**
	3.1 Om te beschrijven	3,3%
	3.2 Om te meten	6,7%
	3.3 Om te analyseren	10%
	3.4 Om te verbeteren	10%
	3.5 Om te borgen	3,3%
	3.6 Universele gereedschappen	10%
	Totaal	**100%**

Examenspecificaties

1 Rol van functioneel beheer

1.1 De basis van functioneel beheer

De kandidaat kan…

1.1.1 uitleggen wat informatievoorziening inhoudt.

1.1.2 belanghebbenden identificeren.

1.1.3 toelichten welke vaardigheden, kennis en eigenschappen een functioneel beheerder bezit.

1.2 De functioneel beheerder in een team

De kandidaat kan…

1.2.1 uitleggen hoe een team van functioneel beheerders samengesteld kan zijn.

1.2.2 beschrijven hoe een goede dagstart eruitziet.

1.3 Functioneel beheer in de organisatie

De kandidaat kan…

1.3.1 uitleggen wat de rol is van functioneel beheer in de organisatie.

1.3.2 functioneel beheer relateren aan Lean-, Agile (Scrum)- en DevOps-praktijken.

2 Taken van functioneel beheer

2.1 De verantwoordelijkheidsgebieden

De kandidaat kan…

2.1.1 de juiste activiteiten in het verantwoordelijkheidsgebied Gebruiken, Beheren en Bewaken identificeren.

2.1.2 de juiste activiteiten in het verantwoordelijkheidsgebied Verzamelen, Vertalen en Bepalen identificeren.

2.1.3 de juiste activiteiten in het verantwoordelijkheidsgebied Realiseren, Accepteren en Implementeren identificeren.

3 Gereedschappen van de functioneel beheerder

3.1 Om te beschrijven

De kandidaat kan…

3.1.1 uitleggen wanneer en hoe een SIPOC-procesanalyse wordt uitgevoerd.

3.2 Om te meten

De kandidaat kan…

3.2.1 uitleggen hoe aan de hand van het Kano-model klantbehoeften bepaald kunnen worden.

3.2.2 uitleggen hoe aan de hand van de Voice of the Customer (VoC) de klantvraag in kaart gebracht kan worden.

3.3 Om te analyseren

De kandidaat kan…

3.3.1 uitleggen hoe de oorzaak van een probleem kan worden achterhaald aan de hand van een visgraatdiagram.

3.3.2 uitleggen wanneer en hoe een VSM-procesanalyse wordt uitgevoerd.

3.3.3 uitleggen hoe prioriteiten gesteld kunnen worden aan de hand van de Lean-concepten Waarde (Value) en Verspilling (Waste).

3.4 Om te verbeteren

De kandidaat kan…

3.4.1 uitleggen hoe problemen door middel van een Kaizen-event aangepakt kunnen worden.

3.4.2 uitleggen hoe problemen met behulp van de A3-methode kunnen worden aangepakt.

3.4.3 uitleggen hoe de 5S-methode helpt om het werkproces te onderhouden.

3.5 Om te borgen
De kandidaat kan…
3.5.1 uitleggen hoe de techniek Poka Yoke helpt problemen te voorkomen.
3.6 Universele gereedschappen
De kandidaat kan…
3.6.1 uitleggen hoe een goed interview wordt gehouden.
3.6.2 uitleggen hoe risico's beperkt kunnen worden aan de hand van het FMEA-model.
3.6.3 uitleggen hoe prioriteiten gesteld kunnen worden aan de hand van een inspanningen/opbrengsten-matrix.

3. Begrippenlijst

Dit hoofdstuk bevat de begrippen en afkortingen die kandidaten moeten kennen.

Let op! Uitsluitend kennis van deze termen is niet voldoende voorbereiding voor het examen; de kandidaten moeten de begrippen begrijpen en in staat zijn om voorbeelden te geven.

5S-methode
5-whys
A3-methode
acceptatiecriteria
accountability
administratie
Agile
applicatie
applicatiebeheer
audit
authenticatie
autorisatie
bedrijfsarchitectuur
bedrijfsproces
behoeftemanagement
belanghebbende
beleid
beschikbaarheid
betrouwbaarheid
beveiliging
critical to quality (CTQ)
dagstart
database
DevOps
dienst
dossier afspraken en procedures (DAP)
eindgebruiker
Failure Mode and Effects Analysis (FMEA)
functionaliteit
functioneel beheer
functioneel beheerder
functioneel ontwerp
gebruikersorganisatie
ICT-infrastructuur
ICT-leverancier
impact(analyse)
informatiemanagement
informatiesysteem
informatievoorziening
inspanningen/opbrengsten-matrix
interview
Kaizen-event
Kano-model
kennis
keten
klantbehoefte
klantvraag
kostenmanagement
kwaliteitsmanagement
Lean
leveranciersmanagement
mandaat
onderhoud
organisatiestructuur
outsourcing
Poka Yoke
prioriteit
reactietijd
record
release
releasemanagement
requirement
schaduw IT
Scrum
service level agreement (SLA)
service level management
Six Sigma
SIPOC
technisch beheer
testen
trigger
vaardigheden
verantwoordelijkheidsgebied
Verspilling (Waste)
verstoring
visgraatdiagram
Voice of the Customer (VoC)
VSM-procesanalyse
Waarde (Value)
wijziging
wijzigingsbeheer

4. Literatuur

Examenliteratuur

De benodigde kennis voor het examen wordt in de volgende literatuur beschreven:

A. Daniël E. Brouwer
Hét handboek voor de functioneel beheerder
Uitgeverij NUBIZ (2e editie, 2024)
ISBN: 9789492790477

Aanvullende literatuur

B. Daniël E. Brouwer
Pragmatisch procesmanagement
Uitgeverij NUBIZ (2023)
ISBN: 9789492790460

Toelichting

De aanvullende literatuur dient alleen ter referentie en het verdiepen van kennis.

Literatuurmatrix

Exameneisen	Examenspecificaties	Referentie
1. Rol van functioneel beheer		
	1.1 De basis van functioneel beheer	Hoofdstuk 1.2, 1.3 en 1.4
	1.2 De functioneel beheerder in een team	Hoofdstuk 1.3
	1.3 Functioneel beheer in de organisatie	Hoofdstuk 1.4
2. Taken van functioneel beheer		
	2.1 De drie verantwoordelijkheidsgebieden	Hoofdstuk 2.1, 2.2, 2.3, 3.3, 3.4 en 3.5
3. Gereedschappen van de functioneel beheerder		
	3.1 Om te beschrijven	Hoofdstuk 4.1
	3.2 Om te meten	Hoofdstuk 4.2
	3.3 Om te analyseren	Hoofdstuk 4.3
	3.4 Om te verbeteren	Hoofdstuk 4.4
	3.5 Om te borgen	Hoofdstuk 4.5
	3.6 Universele gereedschappen	Hoofdstuk 4.6

Contact EXIN

www.exin.com